

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců JUDr. Petra Černého, Ph.D., a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

navrhovatele: **R. H.**, narozený „X“,
bytem „X“,
adresa pro doručování: „X“,

a

účastníků:

1) Městský úřad Žatec,
sídlem náměstí Svobody 1, 438 24 Žatec,

2) Krajský úřad Ústeckého kraje,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,

3) Obecní úřad Žiželice,
sídlem Žiželice 7, 438 01 Žatec,

4) volební strana SPOLEČNĚ PRO ROZVOJ OBCÍ,
zastoupená volební zmocněnkyní P. M.,
bytem „X“,

5) volební strana ZA ROZVOJ OBCÍ,
zastoupená volebním zmocněncem P. K.,
bytem „X“,

**6) volební strana PRO OKRÁŠLENÍ A ROVNOPRÁVNOST
OBCÍ,**
zastoupená volebním zmocněncem J. K.,
bytem „X“,

**v řízení o návrhu na neplatnost voleb do Zastupitelstva obce Žiželice konaných dne
15. 6. 2019,**

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel se návrhem podaným v zákonem stanovené lhůtě domáhal prohlášení neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Žiželice konaných dne 15. 6. 2019 podle § 60 odst. 3 zákona

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách“).

Návrh

2. V návrhu navrhovatel uvedl, že zákon o volbách uvádí a rozděluje pravomoci volebních orgánů a lhůty k provedení úkonů tak, jak je vyvěsilo na úřední desce Ministerstvo vnitra. Podle § 68 odst. 1 zákona o volbách, neplní-li zastupitelstvo obce nebo starosta úkoly stanovené tímto zákonem anebo není-li zastupitelstvo obce nebo starosta zvolen, plní v obci úkoly i po stanovené lhůtě ředitel krajského úřadu. Ředitel účastníka 2) Ing. Z. neprovedl v souladu se zákonem žádné úkony, zejména při přípravě voleb, ačkoliv věděl, že v obci Žiželice nebyl zvolen starosta. V rozporu s ustanovením § 27 odst. 3 zákona o volbách vznikla situace neprovedení procesních úkonů ve lhůtách a voliči ani případní kandidáti nebyli informováni ve lhůtě ke dni 24. 3. 2019 o počtu volených kandidátů a o potřebném počtu podpisů pod petici za účelem registrace. Tyto informace byly neznámo kým vyvěšeny na elektronickou a úřední desku obecního úřadu obce Žiželice teprve dne 9. 4. 2019, tedy 1 den před propadnutím lhůty pro podání kandidátních listin včetně příloh. Dále ředitel účastníka 2) neprovedl žádné úkony dle § 15 odst. 1 písm. d), e), g), § 17 odst. 2, odst. 6, § 29 zákona o volbách. Dále došlo k tomu, že v rozporu s ustanovením § 25 odst. 5 zákona o volbách hlasovací lístky dodávala K. P. a paní B. pouze některým voličům, některé hlasovací lístky byly dodány do budovy potravin v místní části Stroupeč, což bylo oznámeno Policii České republiky. V rozporu s § 46 odst. 3 písm. a), b) zákona o volbách zápis o výsledku voleb, který byl předán člence Okrskové volební komise P. H., není nikým podepsán a nejsou na něm žádní zaměstnanci vyznačeni. Zápis vyvěšený na elektronické úřední desce obecního úřadu, kterým se zveřejňují výsledky voleb, není nikým podepsán a jsou zde pouze vyznačeni zaměstnanci. Tento papír není veřejnou listinou a nedošlo jím k informování občanů o skutečném výsledku voleb a je jim odepřena soudní ochrana. Obecní úřad v Žiželicích má v rozporu se zákonem 3 ks fyzických úředních desek s rozdílnými obsahy. Zastupitelstvo obce Žiželice 19 roků porušuje ustanovení § 102 odst. 2 písm. f), j) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, (dále jen „zákon o obcích“), neboť nikdy nestanovilo počet zaměstnanců obce ani usnesením nerozdělilo pravomoci v obecním úřadu. Na obecním úřadu si dělá, kdo chce, co chce a tento návrh je toho důsledkem.

Vyjádření účastníků 1) až 3) k návrhu

3. Účastník 1) ve vyjádření k návrhu uvedl, že splnil všechny úkoly dané zákonem a řádně vyvěsil vše na úřední desku. Nemá povinnost kontrolovat, zda úkoly dané zákonem o volbách plní i orgány obce Žiželice. V obci Žiželice odstoupil starosta, ale byl řádně zvolen místostarosta, na kterého přešly všechny pravomoci.
4. Účastník 2) uvedl, že navrhovatel opomenul ustanovení § 103 odst. 6 zákona o obcích, dle něhož v případě vzdání se funkce starosty plní jeho povinnosti místostarosta obce, kterým byla v obci Žiželice H. M. Povinnosti podle § 27 odst. 3 zákona o volbách plnila místostarostka obce. Informace o potřebném počtu podpisů na peticích pro volební stranu typu nezávislý kandidát či sdružení nezávislých kandidátů měly být zveřejněny podle § 21 odst. 4 zákona o volbách na úřední desce registračního úřadu, kterým je účastník 1). Tato informace byla registračním úřadem zveřejněna dne 28. 2. 2019. Vzhledem k tomu, že nebyly nově stanoveny volební obvody podle § 21 odst. 1 zákona o volbách, pak se v daném případě ani § 27 odst. 3 zákona o volbách na místostarostku nevztahuje. Účastník 2) neobdržel žádnou stížnost na přípravu voleb či samotný průběh voleb, a ani nebyly žádné obtíže signalizovány místostarostkou obce Žiželice, k porušení navrhovatelem uváděných ustanovení zákona o volbách nedošlo. Navrhovateli nebyla odepřena soudní ochrana tím, že člence volební komise (manželce navrhovatele) byl údajně předán nepodepsaný zápis o výsledku voleb, neboť zápis podle zákona podepisuje zaměstnanec obce a zaměstnanec Českého statistického úřadu.

Ostatně běh lhůt pro užití soudní ochrany počíná běžet od okamžiku jiného, a to od zveřejnění jejich výsledku ve Sbírce zákonů. Další navrhovatelem uváděná tvrzení (počet úředních desek, stanovení počtu zaměstnanců obce, rozdělení pravomocí v obecním úřadu) nejsou pro věc relevantní.

5. Účastník 3) k návrhu uvedl, že návrh považuje za nedůvodný a hrubě zkreslující stav věci. Volby do zastupitelstva obce proběhly v pořádku a v souladu s právní úpravou. Voliči i případní kandidáti byli informováni dle zákona. Volební lístky v obci Stroupeč byly dodány do schránek a obecní úřad má jednu fyzickou úřední desku v obci Žiželice. V obcích Hořetice, Stroupeč a Přívlaky se jedná o informativní vývěsní skřínky.

Repliky navrhovatele

6. Navrhovatel reagoval na vyjádření účastníků 2) a 3) replikami, v nichž mimo jiné uvedl, že K. P. si dlouhodobě přisvojuje pravomoc úřední osoby a soud by měl nadále jednat pouze s místostarostkou Bc. H. M. Dle jeho názoru nedošlo k poklesu členů zastupitelstva pod 5 členů, a proto neměly být nové volby vůbec konány, a dále poukázal na pochybení při správě obce Žiželice.

Volební dokumentace

7. Soud si vyžádal u účastníků 1) a 2) volební dokumentaci, z níž zjistil, že ve volbách do Zastupitelstva obce Žiželice kandidovalo celkem 6 volebních stran, z nichž 3, a to účastníci 4) až 6) získali alespoň jeden mandát. Za neúspěšnou volební stranu č. 4 SVĚPRÁVNÍ OBČANÉ – SVĚPRÁVNÁ OBEC, kandidoval i navrhovatel. Byl stanoven pouze jeden volební okrsek s jednou volební komisí. Celkem bylo v seznamu voličů zapsáno 343 osob, bylo vydáno 230 úředních obálek a odevzdáno bylo 229 úředních obálek. Celkem bylo voleno 7 členů zastupitelstva. Ze zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku vyplývá, že žádný z členů okrskové volební komise nevznesl námitky ani stížnost na průběh voleb.

Posouzení věci soudem

8. Soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny procesní předpoklady pro to, aby mohlo být přistoupeno k meritornímu projednání věci. S ohledem na skutečnost, že se v předmětné věci jedná o řízení ve věci návrhu na neplatnost voleb, jsou tyto předpoklady upraveny vedle zákona o volbách i v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Soud zkoumal ve smyslu ust. § 92 s. ř. s. svou věcnou a místní příslušnost k projednání podaného návrhu a dospěl k závěru, že soud je věcně a místně příslušný k jeho projednání. Dále soud shledal, že navrhovatel je k návrhu podle § 90 odst. 1 s. ř. s. aktivně legitimován, neboť je občanem obce Žiželice a je zapsán v seznamu voličů pro volby do zastupitelstva. Podle § 90 odst. 3 s. ř. s. soud rozhodoval bez jednání.
9. Vzhledem k návrhovým bodům vytykajícím pochybení v činnosti volebních orgánů, soud za účastníky řízení podle § 90 odst. 2 s. ř. s. považoval dotčené volební orgány, kterými jsou pověřený obecní úřad, který byl registračním úřadem [účastník 1)], krajský úřad [účastník 2)] a obecní úřad [účastník 3)]. Podle interpretace ustanovení § 90 odst. 2 s. ř. s. v nálezu Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 35/19, www.usoud.cz, považoval soud za účastníky řízení i volební strany, které obdržely alespoň 1 mandát. Na druhou stranu nepovažoval soud za účastníka řízení K. P., neboť účastenství v řízení o přezkumu voleb je taxativně vymezeno uvedeným ustanovením s. ř. s. a volba K. P. do zastupitelstva nebyla tímto návrhem napadena.
10. Těžištěm návrhu jsou tvrzení, že ředitel účastníka 2) nečinil úkony dle zákona o volbách.
11. Podle § 68 odst. 1 zákona o volbách, neplní-li zastupitelstvo obce nebo starosta úkoly stanovené tímto zákonem anebo není-li zastupitelstvo obce nebo starosta zvolen, plní v obci úkoly stanovené tímto zákonem, a to i po stanovené lhůtě, ředitel krajského úřadu. Ministr vnitra

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zajistí splnění úkolů tímto zákonem stanovených v hlavním městě Praze, kde není zastupitelstvo nebo primátor anebo kde zastupitelstvo nebo primátor tyto úkoly neplní. Při plnění těchto úkolů má ředitel krajského úřadu a ministr vnitra postavení volebního orgánu.

12. Podle § 103 odst. 4 písm. h) zákona o obcích starosta plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony.
13. Podle § 103 odst. 6 zákona o obcích, je-li starosta ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty (§ 104 odst. 1). Neurčilo-li zastupitelstvo obce místostarostu k zastupování starosty nebo byl-li tento místostarosta z funkce odvolán nebo se funkce vzdal současně se starostou, pověří zastupitelstvo obce výkonem pravomoci starosty některého z členů zastupitelstva obce.
14. Podle § 107 zákona o obcích dosavadní starosta v období ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nového starosty nebo místostarosty vykonává pravomoci starosty podle § 103; v tomto období vykonává své pravomoci též dosavadní místostarosta. Nevykonává-li dosavadní starosta své pravomoci podle věty první, vykonává je dosavadní místostarosta, a je-li dosavadních místostarostů více, ten, kterého přede dnem voleb pověřilo zastupitelstvo obce zastupováním starosty, jinak ten, kterého pověřil dosavadní starosta. Vykonával-li ke dni voleb pravomoci starosty člen zastupitelstva obce podle § 103 odst. 6, použijí se věty první a druhá obdobně.
15. Soud konstatuje, že jedním ze zvláštních zákonů uvedených v ustanovení § 103 odst. 4 písm. h) zákona o obcích je i zákon o volbách, z čehož vyplývá povinnost starosty vykonávat i úkoly stanovené tímto zákonem. V případě, že se starosta vzdal své funkce, vykonává jeho povinnosti místostarosta. I v období voleb trvají oprávnění starosty či místostarosty v nezměněném rozsahu (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 2048/09, www.usoud.cz). Až v případě, že by byl starosta nebo místostarosta při vykonávání svých úkolů stanovených zákonem o volbách nečinný, přechází podle § 68 odst. 1 zákona o volbách výkon jejich povinností spojených s volebním procesem na ředitele krajského úřadu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, č. j. 8 As 84/2011-208, www.nssoud.cz). Sám navrhovatel ani nezpochybňuje, že obec Žiželice měla a dosud má místostarostku Bc. H. M. (požadoval, aby s ní soud jednal), a netvrdí, že by byla ve výkonu svých povinností nečinná. V takovém případě ovšem nemohlo vůbec dojít k přechodu oprávnění a povinností podle § 68 odst. 1 zákona o volbách na ředitele účastníka 2). Za tohoto skutkového a právního stavu je nutno konstatovat, že veškeré námitky směřující proti tomu, že ředitel účastníka 2) nečinil úkony podle zákona o volbách, jsou nedůvodné.
16. Navrhovatel dále namítl, že nebyla včas splněna povinnost uvedená v ustanovení § 27 odst. 3 zákona o volbách, které uvádí, že seznam vytvořených volebních obvodů, jejich popis, počty členů zastupitelstva obce, kteří mají být v jednotlivých volebních obvodech voleni, a potřebný počet podpisů pro nezávislého kandidáta a sdružení nezávislých kandidátů zveřejní starosta do 2 dnů po vytvoření volebních obvodů na úřední desce, popřípadě i způsobem v místě obvyklým. Soud k tomu konstatuje, že k aplikaci ustanovení § 27 odst. 3 zákona o volbách je nutno, aby předtím zastupitelstvo obce podle § 27 odst. 1 zákona o volbách vytvořilo více volebních obvodů, jinak platí, že obec tvoří jeden volební obvod. Z volební dokumentace je patrné, že nebylo v obci Žiželice vytvořeno více volebních obvodů, a proto se ustanovení § 27 odst. 3 zákona o volbách nemělo v daném případě aplikovat. I tato námitka navrhovatele je tedy nedůvodná. Nad rámec uvedeného soud poznamenává, že registrace kandidátních listin do voleb provádí registrační úřad, který svá sdělení a rozhodnutí v zákonem stanovených případech (včetně počtu nutných podpisů na peticích nutných pro registraci nezávislých kandidátů) uveřejňuje na své úřední desce (srov. např. § 21 odst. 2, § 23 odst. 4 zákona o volbách).

Registračním úřadem v daném případě byl účastník 1) a nikoliv účastník 3), který tak na své úřední desce nebyl povinen uvedené správní akty v procesu registrace zveřejňovat.

17. K námitce navrhovatele, že nebyly řádně distribuovány volební lístky, soud konstatuje, ostatně jak již učinil ve svých předchozích rozhodnutích (srov. např. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 2011, sp. zn. 15 A 72/2011; ze dne 11. 11. 2014, sp. zn. 40 A 21/2014, nebo usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2006, sp. zn. 57 Ca 148/2006, www.nssoud.cz), že soudní řízení vedené dle s. ř. s. ve věcech volebních není založeno na principu inkvizičním, ve kterém by sám soud vyhledával veškeré relevantní důkazy k tvrzení účastníků, ale je založeno na zásadě, že každý musí svá tvrzení doložit dostatečnými důkazy. V tomto směru tedy navrhovatele tíží důkazní břemeno, jehož neunesení má obecně za následek neúspěch v soudním řízení. S tím koresponduje i závěr, ke kterému dospěl Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, www.usoud.cz: „*lid je zdrojem veškeré státní moci a mimo jiné se v této roli podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb. Tomu odpovídá i zákonná úprava volebního soudnictví a ověřování voleb. Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení z toho plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.*“
18. Soud se plně ztotožňuje se závěrem Krajského soudu v Plzni uvedeným v usnesení ze dne 16. 11. 2006, sp. zn. 57 Ca 148/2006, www.nssoud.cz, že: „*Řízení o návrhu na neplatnost hlasování a voleb do zastupitelstev obcí je řízením sporným, pro které platí povinnost navrhovatele tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti [§ 101 odst. 1 písm. a) o. s. ř.] a označit důkazy k prokázání svých tvrzení [§ 101 odst. 1 písm. b) a § 120 o. s. ř.]. Soud v takovém řízení nemůže doplňovat či domýšlet chybějící tvrzení navrhovatele, jakož i z vlastní iniciativy dohledávat důkazy.*“
19. Uvedené odpovídá i nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 787/06, www.usoud.cz, ve kterém dospěl k závěru, že: „*Volební soudnictví je založeno na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti. Tuto možnou příčinnou souvislost je však třeba vykládat nikoli jako pouhou abstraktní možnost, nýbrž je třeba ji v řízení řádně prokázat.*“
20. Na základě shora uvedeného soud konstatuje, že navrhovatel neoznačil žádné důkazy na podporu tvrzení, že volební lístky nebyly řádně distribuovány, a z volební dokumentace nevyplyvá žádná indicie, která by tvrzení navrhovatele podporovala, proto je tato námitka nedůvodná.
21. Součástí volební dokumentace je i Zápis o výsledku voleb, který je podepsán zaměstnancem obce, jejíž úřad plnil funkci registračního úřadu H. Š., a zaměstnancem Českého statistického úřadu R. F., což odpovídá požadavkům ustanovení § 46 odst. 3 zákona o volbách. Soud tedy i námitku navrhovatele, že nebyl řádně vyhotoven zápis o výsledku voleb, shledal nedůvodnou. K tomu je třeba poznamenat, že zápis o výsledku voleb se nepředává jednotlivým členům okrskových volebních komisí, ale registračnímu úřadu, který výsledek voleb uveřejní na své úřední desce (srov. § 46 odst. 1, § 47 zákona o volbách).
22. Dále soud konstatuje, že není z žádného návrhového bodu patrné, jak měly tvrzené vady ovlivnit výsledky voleb. K prohlášení neplatnosti voleb totiž nepostačuje zjištění pochybení v průběhu volebního procesu, ale je nutné, aby tato vada měla přímý a prokázaný důsledek do výsledku voleb. Obzvláště výrazně tato absence vystupuje ve vztahu k tvrzení navrhovatele o více úředních deskách, nestanovení počtu zaměstnanců obce či rozdělení pravomocí v obecním úřadu. Z tohoto důvodu se těmito námitkami soud ani nezabýval, neboť se nijak nevztahují k volebnímu procesu. Soud proto pro nadbytečnost neprováděl ani dokazování listinami, které navrhovatel předložil, neboť se vztahují k poměrům v obci, a nikoliv k samotnému volebnímu procesu.

23. K přípisu navrhovatele ze dne 22. 7. 2019 (doručen soudu dne 24. 7. 2019), který obsahuje nové návrhové body uvádějící, že volby neměly být vůbec vyhlášeny, neboť počet zastupitelů neklesl pod zákonný limit, soud uvádí následující.
24. Soudnictví ve věcech volebních je upraveno v hlavě II. dílu 4 s. ř. s. a v hlavě VII. zákona o volbách. V těchto předpisech sice není výslovně zakotvena pro soudní přezkum voleb zásada koncentrace řízení, ovšem dle názoru soudu tento princip vyplývá implicitně z obsahu jednotlivých ustanovení obsažených v uvedených předpisech. V ustanovení § 60 odst. 1 zákona o volbách je výslovně uvedena desetidenní lhůta, ve které je možné podat návrh na neplatnost voleb, hlasování či volby kandidáta. Je nepochybné, že podání učiněné po uplynutí desetidenní lhůty je podání opožděné, které je třeba odmítnout pro opožděnost. V ustanovení § 90 odst. 3 s. ř. s. je pak dále uvedeno, že soud rozhodne usnesením, a to do dvaceti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Dále je v citovaném ustanovení výslovně uvedeno, že jednání není třeba nařizovat. Ze stanovené poměrně krátké lhůty pro rozhodnutí a skutečnosti, že není nutno nařizovat jednání ve věci, vyplývá jednoznačně zákonodárcův záměr, aby ve věcech neplatnosti voleb, neplatnosti hlasování a neplatnosti volby kandidáta bylo meritorně rozhodnuto rychle a otázka platnosti výsledků voleb byla v krátké době postavena najisto. Z uvedených skutečností tedy dle soudu vyplývá, jak již uvedl výše, že soudní přezkum voleb je ovládán zásadou koncentrační, a proto není možno k námitkám uplatněným po lhůtě pro podání návrhu přihlížet (obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2004, sp. zn. Vol 13/2004, www.nssoud.cz; nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11, odst. 23; nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 35/19, www.usoud.cz). Lhůta pro podání návrhu ve věci neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Žiželice uplynula dne 29. 6. 2019, a proto k pozdějším novým tvrzením navrhovatele soud nepřihlížel a dokazování neprováděl.
25. Vzhledem ke shora uvedenému dospěl soud k závěru, že návrh je nedůvodný, a proto ho výrokem I. usnesení zamítl.
26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebního soudnictví nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení nejsou přípustné opravné prostředky (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Ústí nad Labem 29. července 2019

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu